

СВОБОДА **СВОБОДА**
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. FOUNDED 1938
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА," P.O. Box 946, JERSEY CITY 2, N.J.

Облудне, підступне „Слово“

У київській „Літературній Україні“ — як уже коротко інформувало — в 59-му числі з 29-го листопада цього року появилася під заголовком: „Великому Кобзареві — гідну пошану“ довге „Слово до українців, до української громади в США, до Комітету пам'ятника Т. Г. Шевченку“. Під цим „Словом“ стоїть імена 34 діячів культури підсовєтської України — поетів, письменників, науковців, композиторів, мистців, артистів: М. Рильський, П. Тичина, О. Корнійчук, В. Патон, Л. Ревуцький, В. Сосюра, М. Бажан, О. Гончар, Ю. Смирнов, А. Стелмак, А. Малиш, І. Вільде, Л. Дмитерко, П. Козляк, Т. Юра, Н. Ужвий, В. Касія, М. Данилевич, П. Вірський, Н. Вокшай, М. Тарновський, Г. Майборода, В. Антонович, Д. Давидович, П. Майборода, М. Божик, С. Кирилюк, В. Гмиря, В. Івченко, Д. Павличко, Д. Гнатюк, О. Підсуха, Л. Костенко, Л. Руденко і В. Чекалюк.

Починається це „Слово“ зворушливим, ніби патрістичним зверненням: „Дорогі земляки, поза Вітчизною суціль! З почуттями глибокої любові і любові до генія українського народу, до великого поета, революціонера — демократа Тараса Григоровича Шевченка звертаємося ми до вас з цим словом з берегів Дніпра, з рідної Радянської України, з сонячної столиці нашої республіки — древнього і вічно юного Києва“.

Насамперед треба ствердити, що це — перше офіційне з-поза залізної заслони звернення до української громади в ЗСД та до її установ, Комітету пам'ятника Шевченку, в якому — як відомо — заступлені фактично всі наші національні установи. Це вже поступ, бо досі подібні звернення стосувалися виключно до групки т. зв. „прогресистів“, яка не має жадної сили, значення і ваги. Очевидно, що велика українська громада в ЗСД нічого більше не хотіла б, як почувати вільне і справді шире слово „з берегів Дніпра, з рідної України, з сонячної столиці нашої республіки — древнього і вічно юного Києва“. Наша громада прийняла б і відповіла на таке слово з такою самою щирістю, по-братньому, з відкритим серцем. На превеликий жаль, „Слово“, про яке мова, не тільки не шире, воно підступне, фальшиве і провокаційне. І є всі підстави думати, що походило воно не з берегів Дніпра, не з древнього Києва, а з Москви, яку в тому ж таке „Слово“ називається „столицею нашої Вітчизни“.

Перша частина „Слова“ відноситься до Тараса Шевченка і має всі ознаки намагання під параваном патрістичних фраз переплести фальшиву інтерпретацію довгими роками сформованої з наказу червоної Москви творчості Шевченка.

Далі в цьому „Слові“ розповідається про те, як у Совєтському Союзі шанують Шевченка, як поширюють його творчість, відзначають його пам'ять. Сказане авторі висновок — що справу, і кожному відомо, для чого це робиться: Шевченко і його ідеї занадто великі й могутні, їх не можна ні розстріляти, ні заборонити на Сибір чи заморити голодом, як це зроблено із сотнями українських письменників та діячів культури, підписавши їхні гідні дошукатися під „Словом“. Тож чужі тирані і народобитиці силкуються бодай натягнути творчість Шевченка на своє червоне копити, щоб зловжити його великою популярністю серед українського та інших народів для своїх цілей.

У третій частині „Слова“ говориться про будову пам'ятника Шевченку в Вашингтоні, який є головною причиною появи „Слова“. І це зрозуміло. Це ж бо будувати пам'ятник у столиці ЗСД, будувати на підставі схваленого Конгресом і підписаного Президентом країни закону, в супроводі могутнього і спонтанного руху відзначення Шевченківських роковин українцями у вільному світі. І це безсумнівно, що цей могутній рух змусив поневолювачів України — саме з огляду на популярність Шевченка серед народу — почати й собі акцію. До речі, рішення побудувати пам'ятник Шевченку в Москві винесено вже після того, коли пам'ятник Шевченку стояв на площі парламенту в Вінніпегу і коли був схвалений закон про пам'ятник у Вашингтоні.

Нецензуровані окупантом листи з України, що дісталися до редакції наших часописів, до Комітету пам'ятника Шевченку ці поодинокі громадяни, висножують виявлену при різних нагодах раніше і тепер в „Слові“ увагу до пам'ятника Шевченку в Вашингтоні. Інакше з Києва, колосник з під Житомира, робітник з Харкова чи студент з Одеси, які пишуть листи й посилюють у них своє осмислене карбованце на будову цього пам'ятника, прекрасно знають, що його ставлять у столиці Америки тому, що Шевченко бажав для України праведного закону Вашингтона, а не тому, що він був „поодиноким інтернаціоналістом“ або кляка до боротьби за „визволення з пут капіталізму“ — як пишеться в „Слові“.

Ось із цих і з інших причин червоним десептам та народобитицям йде про те, щоб сторпедувати справу пам'ятника Шевченку в Вашингтоні, сторпедувати за всяку ціну, навіть за ціну безсереднього звернення до тих, кого в редакційному асепті до „Слова“ називається „злочинцями“, а в са-мому „Слові“ — „людьми, що хочуть мовляв використати світлі ім'я Шевченка „для своїх брудних політичних цілей“.

У „Слові“ висувається дві конкретні пропозиції: прийняти пам'ятник переселенцями офіційно землі з могил Шевченка і заборонити до участі в відкритті пам'ятника

представників комуністичного режиму. Спробу із землею зроблено вже раніше, за посередництвом одного з наших громадян. Розраховуючи на великий пієтизм до Шевченка серед американських українців, московські ставленці в Києві думали таким чином примаяти до пам'ятника у Вашингтоні. З такою спробою не пощастило. А коли заступник головного президента УНСоюзу Ілж. Куропас без згоди офіційних чинників взяв грудку землі з могили Шевченка, то в той же день, як у „Слові“ величається „столицею нашої Вітчизни“, йому заявили „ісхля“ — і землі відібрали. Земля з могили Шевченка буде змита з тією землею, на якій стоїть пам'ятник Кобзареві у Вашингтоні, але не з ласки Москви, бо вона ту землю поневолює і на її землі вчиняє нечужу в історії акції народобитництва через виморювання мільйонів українців організованим нею штучним голодом 30 років тому, через масові розстріли, заслання, через русифікацію України, через фальшування творчості Шевченка. Земля з Шевченкової могили, передана з ласки поневолювачів-тиранів, була б профанацією його імені.

Щодо участі в відкритті пам'ятника, то українці Америки з найбільшою радістю і почестями прийняли б представників українського народу. Україна бо й Шевченко — справді невіддільні. Але український народ таких представників не може вибрати. — Іх вибрав і вислав Москва. Дитина знає, що все, що діється в Совєтському Союзі, діється з наказу Москви.

Ми, українці в Америці, глибоко віримо в живучість свого народу. Не тільки віримо, але й знаємо, як він, навіть у найстрашніших умовахнах більшовицької диктатури, живе і творить великі культурні цінності. Ніхто, навіть червоний сатрап, не може скувати живої душі. До творців цих цінностей належать і деякі з тих, що підписали під „Словом“, і є одного з них українці Америки прийняли б по-братньому, як рідного кров'ю і душею. Мабуть і не всі, що під цим „Словом“ підписались, знали, яку провокаційну ціль воно в собі криє.

У „Слові“, яке появилася за кілька днів після відкриття Хрущова у Києві, між іншим, пишеться: „... ми рішуче виступаємо проти злочинних спроб недругів Радянського Союзу використати творчість поета проти нашої країни, проти всесювської справи — боротьби за мир... Підготував до славного Шевченківського ювілею збіглася з подією, яка має важливе значення для зміцнення загального миру: три великі держави — Радянський Союз, Сполучені Штати Америки і Великобританія — підписали гаряче підтримуваний народами земної кулі договір про заборону випробувань атомової зброї... Життя і творчість Тараса Шевченка, палкого поборника єдності і дружби народів, надихав нас на боротьбу за мирне співіснування, за загальне і повне роззброєння, за міцний мир у всьому світі“.

Зіставлення цієї тепер такої модної в деяких американських колах політики із протестом проти „людців“, які, мовляв, намагалися використати пам'ятник Шевченку проти „вселюдської справи — боротьби за мир“, не можна розцінювати інакше, як підсунування аргументу „Вашингтон Постові“ в його безоглядній кампанії за скасування закону про встановлення пам'ятника. Очевидно, що автори „Слова“ знають про цю кампанію „Вашингтон Посту“, як не посередньо із преси, то безпосередньо від московського ставлення Кізі в О. Н., до якого редакція цієї газети зверталася.

У „Слові“ можна знайти чимало такого роду облуди. Наприклад, авторі його „рішучо виступають“ проти „людців“, що „виступають трудовою копійкою, зароблені на пам'ятник Шевченку потом українців, які проживають у США, для пропаганди проти українського народу, Радянського Союзу...“ А те, що Москва буквально дере шкіру з українців Америки, стягаючи з них мільйони доларів за дозвіл переслати їхнім рідним в Україні найкращі для них речі — про це, звичайно, у „Слові“ не сказано.

Так на ділі виглядає це, на перший погляд, шире „Слово“ до українців в Америці. Ми не маємо жадного сумніву, що його подиктовано з „столиці нашої Вітчизни“ — Москви. Деякі підписані під цим „Словом“ імена переконали це потверджують.

Колись отець Грушка, засновник і перший редактор „Свободи“, описуючи свої відвідини у Вашингтоні і зустріч з негром, який мав сходи Капітолію, писав кров'ю серця, що він сам слюзями радості вмивав би сходи вільного українського парламенту в Києві, який такий існував. Так і для нас, українців в Америці, не було б більшої радості, якби ми, відкриваючи пам'ятник нашому національному Пророкові в столиці країни Вашингтона, про праведний закон якого для українського народу Шевченко мріяв, якби ми з тієї нагоди могли привітати і до серця пригорнути представників нашого народу з берегів Дніпра, з древнього, але вічно юного Києва. Але не судилося. Проте, ми певні, що пам'ятник Тарасові у Вашингтоні причиниться до того, що приїде такий час. І справжні представники українського народу покладуть вінок найкращих українських квітів біля пам'ятника Шевченку в Вашингтоні, а відчайдушні, волюнтаристичні українські наріди збудуть в Києві пам'ятник Юрієві Вашингтону, американському символу тих найвищих ідеалів, що їх залишив Тарас Шевченко українському народові.

М. Чирковський

ПО ЦЕЙ І ПО ТОЙ БІН ЗАСЛОНІ

У виступі економічного змісту двох взаємопротилежних економічних систем — західної і комуністичної — щораз гостріше зарисовуються між ними протиріччя і розбіжності. І хоч Нікіта Хрущов у сотій вже раз вихвалявся „величчезним досягненням“ ССРСР і обіцяв за сім років перегнати Америку, немас сумніву, котра господарська система — західна чи комуністична — перемагає. Одинає, треба застеретися, що йдеться тут про катастрофічні несподіванки в ССРСР тільки у господарському відношенні. Бо як тоталітарна система з імперіалістичними інтересами московський комунізм не менше агресивний, як був, і ще зарано співати йому паннахиду.

Від часів Карла Маркса, а то ще й з-перед Маркса, колективісти сподівалися, що капіталізм задумиться в параліч прогресивних кон'юктурних коливань і жорстоких криз та депресій. Може на це сподівався і Хрущов. Але, що виявляється, що ЗСД, „архіватор“ комунізму, вернувшись знову в період господарського баянсу і просперитету. Загальний індекс економічних процесів на 6% вищий, як був рік тому. Виробництво сталі зросло в порівнянні з осінню 1962-го року на 7%, автомобілів на 10%, продукція електричної енергії — на 8%, видобуток нафти — на 2%; роздільна торгівля збільшила свій оборот на 6%, дефіцит в американському міжнародному балансі сьогодні найнижчий від кінця 1957-го року. Тобто і тут видимо поліпшення, яке позитивно впливає на вагість і купівельну силу долара.

Розмах американської економіки видно і з того, що значно поширився консуміційний кредит; збільшилася закупка на сплати всякого роду товарів, а зокрема мешканців. Американські родини у пораз більшому числі переїжджають до великих і крашних домів чи помешкань, беручи на себе більшість боргових зобов'язань у надії, що крашні заробітки дозволять їм ці зобов'язання виконати.

Оптимізм перемагає. Житловий стандарт в цілому піднісся, американці купують щораз більше авто, телевізорів, електричного приладдя. А проте цей матеріальний ріст мас і відіміс сторінки: серед загалу зважується нервозна напруга, збільшена журба боргами, наростаюча злочинність. Внаслідок швидкого економічного розвитку постала потреба зрівноважити господарську політику. Півтора року провадив президент Кеннеді хрестоносний похід за об'єктивними податками, щоб відвернути небезпечку рецесії. Однак, сталося інакше: податки не зменшено, а просперитет вернувся.

З другого боку, піднесено готівкові вимоги на біржі для спекуляцій акціями і облигаціями, щоб протиставитися нездоровим кредитним операціям і таким чином забезпечити проти можливості біржового краху. Можна сподіватися, що коли на грошовому і кредитному ринку добре положення триватиме, а то ще й крашатиме, Федеральна Резервна Система впровадить

додаток законні обмеження, щоб запобігти інфляції. Тим часом зорганізоване робітництво на останній конференції Американської Федерації Праці-Конгресу Індустріальних Організацій в Нью Йорку рішило — з огляду на ринковий розгін — посилити вимоги щодо підвищення платень. Збоку робітничих спілок це цілком оправдане рішення, бо саме в час доброго кон'юнктури можуть робітники добитися успіху.

Нелогічним у цих вимогах є, що, знаючи про добре ринкове положення, робітничі провідники нарікають на невідраді, нібито, відносини, високе безробіття, автоматизація, небезпечку рецесії і рекомундувати Урядові такі несприятливі заходи, як скорочення годин праці, збільшення мінімального рівня зарплати і здержання автоматизації, що було б різноманітне із затримкою технічного поступу. А робітничі провідники Рутер, голова Спілки Автохв Робітників, запропонував навіть, щоб Уряд запровадив під деяким поглядом соціалістичне планування економіки.

Господарський просперитет спостерігається також і в Західній Європі, тоді як в країнах, опанованих комуністами, становище щораз гірше. Сильне господарство у більшості тих країн в занепаді. Закуп у „капіталістичних країн“ збіжжя червоном Китаєм, ССРСР і Мадяриною — найбільше переконалий доказ банкрутства їхньої агрикультурної системи, байдуже, якими б причинами не пояснювати тих трагедій. Мариво голоду з'являється у різних частинах комуністичної сфери впливу.

Після 46 років панування комуністичного життєвого стандарту в ССРСР все це дуже незвичай. Гостро відчувається брак мешкань і недостатня товарів щоденного вжитку, при чому вони дуже дорогі й низької якості. До того ж дошкульно дається взнаки населенню поступова інфляція.

Кремлівські правителі завжди наголошували у своїх виступах зростання соєтського воєнного потенціалу. Але як воно є насправді? Під теперішній час ЗСД перешнучи ССРСР майже в „у-сі“ роках модерної зброї. За офіційною британською експертів Америка має кругло 500 далекосилних ракет, тоді як у руках совітських тактичних ракет з тійні 75. В найбільшій мові майбутньому перевага ЗСД зростає у ще більшій мірі, роблячи їх непоборною потугою.

СССР далеко відстає від ЗСД у військовій справі. Західні експерти вважають, що перші успіхи ССРСР в цій ділянці так виснажили соєтську економіку, що вона вже неспроможна додержувати кроку з економікою ЗСД. А проте, не треба вірити Хрущову, що Москва зрештєю перегонів у дослідженні космічних просторів.

Не краще і в інших країнах комуністичного експерименту. Чехо-Словацька поетично перебуває в стані господарської депресії, а в останньому часі стала вже на порозі цілковитого заломання. У Східній Німеччині люди, тікаючи від злиднів, ризикують життям, щоб дістатися

ПРОБЛЕМА КОСМІЧНИХ ЛЕТІВ

Понятний президент Кеннеді, відкриваючи майже перед самою смертю новий медичний центр у Тексасі, де лікарі-спеціалісти мають навчати із становища медицини справу космічних летів, заявив, що ЗСД не сміють припинити хоч би на мить сповільнені дослідження космосу, бо це — „справа не тільки космічних просторів, але й вітальна проблема людей, які живуть на землі“. Покійний президент заявив, що „дослідження космосу мусимо ми продовжувати і заплановану ціль осягнути“.

Цю заяву проголошено 21-го листопада, і вона є найрішучішим словом уряду в цій справі. Прихильники лкнай-шкорішого лету на Місяць з особливим радістю прийняли ці Президентові слова, маючи на увазі враження, що його викликав був в Америці Нікіта Хрущов своїм ствердженням, що ССРСР, мовляв, не змагається за першество із ЗСД в леті до Місяця.

Американські науковці плянують дістатися на Місяць ще перед 1970-им роком. Але дехто з них вже мріє про подорожі не тільки до Місяця і назад, що мали б тривати коло двох тижнів, але й до Марса, на що треба одного року, і навіть до ще дальших зір, до яких треба летіти роки. Важко собі навіть уявити, яка була б психологічна реакція астронавтів на такі довгі подорожі в космічних просторах.

Д-р Річард А. Поллард, який працює в Лікарському осередку при Крайовій Аеронавтичній і Космічній Адміністрації в Гюстоні, Тексас, розглядає в „Нью Йорк Таймсі“ всі ті зв'язані з тривалими космічними подорожами проблеми, які треба буде розв'язати медицині.

Д-р Поллард розглядає передусім питання, як зможе людина перебувати довгий час в просторах, де панує така невагомість. Це не значить, що в тих просторах астронавт утратить свою вагу: сила притягання Землі балансується в космічному кораблі відцентровою силою внаслідок його кружляння довкола себе.

В умовах невагомість астронавт не зможе зварити собі їжі і засмажити її. Отже в космічних просторах всі харчі мають бути в спеціальному опаківанні. Фактично мусять бути приготовані для мікпалити мандаринів відповідну кількість різноманітних, смачних і поживних консервів.

В просторах, де панує невагомість, перед астронавтами постане також проблема обігу крові. Людина, яка довгий час пролежала в ліжку, почуває себе слабкою після того, як вперше встане з ліжка. Подібну слабкість відчувають астронавти, виходячи із своїх кабінів після закінчення лету довкола Землі.

Науковці мусять подбати про те, щоб м'язи й кістки астронавтів не атрофувалися в просторах космосу. Людина, яка довгий час пролежала в ліжку, почуває себе слабкою після того, як вперше встане з ліжка. Подібну слабкість відчувають астронавти, виходячи із своїх кабінів після закінчення лету довкола Землі.

Науковці мусять подбати про те, щоб м'язи й кістки астронавтів не атрофувалися в просторах космосу. Людина, яка довгий час пролежала в ліжку, почуває себе слабкою після того, як вперше встане з ліжка. Подібну слабкість відчувають астронавти, виходячи із своїх кабінів після закінчення лету довкола Землі.

Науковці мусять подбати про те, щоб м'язи й кістки астронавтів не атрофувалися в просторах космосу. Людина, яка довгий час пролежала в ліжку, почуває себе слабкою після того, як вперше встане з ліжка. Подібну слабкість відчувають астронавти, виходячи із своїх кабінів після закінчення лету довкола Землі.

Науковці мусять подбати про те, щоб м'язи й кістки астронавтів не атрофувалися в просторах космосу. Людина, яка довгий час пролежала в ліжку, почуває себе слабкою після того, як вперше встане з ліжка. Подібну слабкість відчувають астронавти, виходячи із своїх кабінів після закінчення лету довкола Землі.

Науковці мусять подбати про те, щоб м'язи й кістки астронавтів не атрофувалися в просторах космосу. Людина, яка довгий час пролежала в ліжку, почуває себе слабкою після того, як вперше встане з ліжка. Подібну слабкість відчувають астронавти, виходячи із своїх кабінів після закінчення лету довкола Землі.

навтів не послабили внаслідок догортривалі бездіяльності. Отже, астронавти мають бути забезпечені відповідними приладами, щоб мовляв вони виконували фізичні вправи. Фактично мусять розв'язати навіть проблему голення в кабіні під час довгого лету. Коли б астронавти голилися звичайними машинками до голення, то зголені волосся не падали б на підлогу, а літали б по кабіні.

Треба також забезпечити астронавтів проти радіації, яка в космічних просторах, мабуть, куди сильніша, як на Землі.

Зукатий дихавлям астронавтів кисень у кабіні придатись поповнювати, очевидно, не із збірання, а з поміччю рослинних організмів, які втворюють кисень та абсорбують двоокис вуглецю.

В космічних подорожах надзвичайно важливою є душевна рівновага і нормальна, не порушувана людською діяльністю астронавта. Науковці переводять дослідів, замислюючи поодинокі і групами майбутніх астронавтів в малих приміщеннях, подібних до кабіні космічних кораблів. Ці дослідів виявляють, що людина може легко пережити 30 днів, не маючи жадних зв'язків із зовнішнім світом. Але при цих дослідках годі було зяяти до уваги такого моменту, як діяльність невагомість. До того ж майбутній астронавт при такому експерименті свідомий того, що кожною хвилиною він може відкрити двері і вийти з дослідної кабіни.

Дослідження подорож на Місяць і назад не створюватиме особливих труднощів для здоров'я людини, але годі уявити, як реагувала б покітхно людина під час подорожі на Марс і назад, що триватиме цілий рік, і подорожі до найближчої зірки поза соєтського системного, що триватиме кілька десяти років.

Делі науковці гадають, що людина в космосі потребуватиме для спання менше часу, як на Землі, де сон залежить від чергування дня і ночі. В космосі такого чергування немає. Але там може опанувати астронавта нудьга, і тому треба буде всім засобами її перемогти. Треба буде подбати про бібліотеку з мікрофільмовими книжками і виявляти якісь гри.

Науковці з університету в Ст. Луїсі виявляють проблеми зимового сну деяких тварин, які в тому періоді зникають дуже мало ксисно, відходячи і видихаючи повітря один раз на 20 хвилин. Ці тварини під час зимового сну також відпорні на радіацію.

Якби людина протягом дуж довгого космічного лету могла спати, це розв'язало б складні проблеми харчів, ксисно і небезпечної радіації. Але науковці ще не знайшли способу спричинити довгий зимовий сон у вищих тварин, а тим більше у людей. Дехто з науковців пропонує для цього способ заморозування людини, але така розв'язка проблеми стоїть ще в площині теоретичних міркувань.

Свою статтю про коомічні леті людини Поллард закінчує оптимістичним висновком, що всі вчені згадані труднощі можна буде подолати, і людина кінце-кінцем таки літатиме до планет і навіть до ЗСД. Але це буде не скоро, як сам читач може здогадуватися.

свіданку пішли із своїми валізами на паспортну контролю. На нас уже чекав літак скандинавської лінії.

Вже на летовищі можна пізнати, що Росія — це Азія, країна державних невілянок. Ненависть москалів до українців і України виразно видно в Москві. Урядовці, що працюють в бірі паспортів, у бірі виміни грошей і контролі, кризь зухватіють: „Як там ваші капіталісти — націоналісти?“ Злобно усміхаючись, провадили вони контролю нашої групи. З малих вілоконець виглядали два уніформовані урядовці. До вігварця, Україно, але чи щасливий? — козак з Ізюма! „Тужу за Тобою, як згадаю...“ — Полтавець!

Вули й інші цікаві записи, та надійшли люди, і годі було вже їх виписувати з грубезної книги.

У п'ятницю 16-го серпня ми встали о год. 5-й ранку і вийшли на летовище Внуково, де в ресторані поспідали. Після

ГОЛОС ЧИТАЧА

Це — жадна дрібниця

У „Свободі“ з 15-го листопада появилася під таким заголовком коротка, але дуже актуальна стаття п. І. Овечка на тему мови, а особливо наголосів у наших оповідках і промові.

Рухомий наголос в українській мові не легка справа для промовця, але все ж існують і тут свої закони, і про ці закони є вже в нас відповідні праці, є вже і ціла окрема студія (Митр. Іларіона-проф. Огіска „Український літературний наголос“, Вінніпег, 1952). Наші словники подають теж наголоси, як от словник Голосевича, не згадуючи вже про „Словар української мови“ за ред. В. Грінченка та інші. Отож, при добрій волі можна доповідати і промовець може подбати про літературний наголос своєї мови.

Але чи тільки в наголосах справа? І чи тільки в живій мові? Ось у творях наших сучасних письменників та таких й у пресі не бракує всяких, просто кажучи, дивовільних, дармащо є в нас мовні редуктори, є й мовознавчі праці, що їх, хто-як-то, але журналіст і письменник таки мусить знати. Тут діло не тільки в недоглядах, а таки й в небезліччях.

Зовсім інше діло з широкими колами громадянства, яке з різних причин не може знати досконало літературну мову та й не має ні змоги, ні вяреті, безпосередньої потреби студувати мовознавчі праці. Але все ж ці широкі кола таки зацікавлені красою рідної мови і раді були б знати бодай головні норми літературної мови. І тут, власне, одне з неможованих завдань нашої преси — не тільки друкувати статті найакрацою літературною мовою, але такі безпосередньо навчати читачів.

Покійний редактор „Діла“, а потім видавець „Українського Видавництва“, зокрема журналу „Наші Дні“ у Львові, а на еміграції тижневика „Українські Вісті“ в Едмонтоні, д-р Іван Німчук постійно намагався навчати громадянства читачів преси норм літературної мови шляхом „кутків мови“, які він дуже дбайливо підготував і друкував аж до самої своєї смерті. Останні такі його „кутків мови“ були власне в едмонтонських „Українських Вістях“.

Вирінає, питання, чи ця добра практика покійного ред. Німчука не варта наслідувати і сьогодні — чи власне тим більше сьогодні, коли не маємо ні окремого популярного журналу для справ мови, не маємо своїх державних шкіл з викладовою українською мовою, а напаша, наша мова льдів вивчає в школах мови тих країн, в яких живе, а свою тільки вдома, а деяка частина ще й у вечірніх рідних школах — усього кілька годин тижнево.

„Кутки мови“ — це дослідно тільки кутки, що на нього знайти може місце і найменша наша газета, а користь з такого кутка очевидна. А вже такий кут у „Свободі“ мав би такий дуж великий вплив на тисячі читачів і побажати б, щоб він якнайшвидше появлявся.

А почати б хоч би від отого дуже прикрого непорозуміння, яке так зарзавило поширюється теж у нашій пресі — від отого „зарра“ замість „тепер“ (зараз ворог і молиться не дає), замість етнопроваляного „тепер ворог і молиться не дає“ — приклад таки з нашої преси). Вистачить передрукувати відповідні рядки з „Норм української літературної мови“ О. Куріло, щоб зразу широка громада і такі робітники пера зрозуміли оту плутанину, занесену до нас під впливом російської мови.

В. Данилович

фотону американський амбасад. — Пожальуйста телефонуйте, тепер 7-ма година ранку і в посольстві нікого нема. Уніформована уряднича почала згортати філіми і вивертати валізи, так, що деякі речі попадали на землю. Забрали все, відкривали навіть дакти посвідки за забрані речі. Твердили, що переглянуть і все приїжділо до Шинга. — Як ви можете викликати ці філіми, коли у вас ще не знають, як це робити, бо це ж (Закінчення на стор. 3-й)

Степан Куропас

Я ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ о. МИКОЛИ БАРАНЕЦЬКОГО

Всі українські Владиски і президент Кеннеді приймали Ювілята з 50-річчям священства

о. М. Баранецький

10-го листопада в місті Пат-ставі, Па., відбулось величаве відзначення Золотого Ювілею священства місцевого пароха греко-католицької церкви св. Миколая, о. Миколи Баранецького. Місцева преса інформувала населення про підготовку ювілейного свячення, а президент Джон Ф. Кеннеді коротко перед своєю смертю висловив свої побажання в гарній і обширній телеграмі.

О. Микола Баранецький народився в 1884 році в Кульчицях коло Самбора. По закінченні середньої освіти в Самборі студіював право у Львові а згодом теологію у Львові і Перемислі, де Кир Константин Чехович висвятив його 15 листопада 1913 р. По одруженні побував в селі Медичині коло Дрогобича на протесті проти єврейства, о. Баранецький став парохом в селі Якубова Воля біля Дрогобича, де перебував до 1944-го року. Від 1945 до 1947-го року Ювілят був душпастирем в таборі Бісесенгоуш в Ваварі, а від 1947 року, по переїзді до Америки, парохом в Пат-ставі, Па.

Ювілей відзначено урочисто. Службою Божою, яку відправив о. Баранецький о год 4-й по полудні у віщій наповненій церкві св. Миколая, в сослуженні о. Ярослав Захарієвич з Філадельфії і о. Степана Маланяка, пароха з Феніксвіл, Па. О. монс. Михайло Пальовий, Генеральний Вікарій з Філадельфії, виголосив проповідь по-англійськи, а о. Маланяк по-українськи.

До відправи співав хор з Феніксвіл під диригентурою Степана Жгуті. О. Ювілят урочисто присутній благословення та роздав пам'яткові образки.

По Службі Божій відбувся святковий бенкет у гарно прикрашеній залі Марія Асунта Ладж, де заїсню до столів 450 осіб, між якими були 16 священників, членів родини Ювілята, запрошені гості та парафіяни. Тостмастером був о. Василь Шеремета, парох Врбасету, а головним промовцем (у двох мовах) о. Віктор Сорока ЧСВВ, місіонар з Канади, який також зайнявся разом з місцевим Комітетом парахія загальною організацією святкування. О. монс. Польовий прочитав глибокого змістом і теплого тоном листа від Митрополита Кир Амброзія Сенишина; який був на Вселенському Соборі в Римі. Також відчитав листа від о. декана Степана Тиханського з Редінгу, Па. Згодом наспіло це збірне письмо від єврейських Архисв. зібраних на Вселенському Соборі у Вічному Місті із побажаннями і привітанням, яке підписали: Митрополит Ісповідник Кир Іосиф Сліпий, Митрополит Кир Максим Германюк, Архисв. Кир Іван Вучко, Єпископ Кир Іосиф Шмодюк зі Стамбура.

Для розваги гостей співав хор під управою п. Жгуті, декламували шкільні діти, а внук ювілята, Микола Баранецький з Нью Йорку, вміло виводив на фортеп'яні два твори Мендельсона. Ювілят, дякуючи всім присутнім, сказав із зворушенням, що цей день залишиться для нього, як один з найкращих спогадів в його житті. Він висловив також надію, що це свято матиме вплив на захохоту до духовного стану серед молоді парохії.

Об'єднання Мистців-Українців в Америці ПЕРША ІНДИВІДУАЛЬНА ВИСТАВКА ОБРАЗІВ В ЗДА

БОРИС КРЮКІВ ОЛІ І ГВАШІ

Залі ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЦІВНОГО КЛЮБУ в НЬО ЙОРКУ, 149 2-га Еве.

ВІДКРИТТЯ: неділя, 15-го грудня ц. р., год. 12-та дня

Виставка відкрита: по суботам 21 і 28 ц. м., 6-8 вечером і неділях 22 і 29 ц. м., 12-8 вечером

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ!

Подбайте про приснадання бодай 25 членів до УНСоюзу до кінця цього року, щоб стати членом Клубу Заслужених Союзовців на 1963 рік та одержати почесну дубову плякету з золотим емблемою УНСоюзу!

Я ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

(Закінчення із стор. 2-ої)

найновіші фільми? — питає Мйрон.

— Не безпокойтеся, ми маємо на це свою техніку.

І так втратили ми наші фільми. А були б вони цікавим додатком до нашої доповіді про життя на Україні. Не було там нічого забороненого, не було ніяких військових об'єктів.

У той час, як Мйрон сварився з москалями, в мій валізі знайшли малу жіночу торбичку. З приводу цього відбулася між контролерами і мною така розмова:

— Що єто таке, відкрийте пожалуїста.

— Відкрині, і він з острахом ще раз запитав:

— Що єто?

— Та це ж земля — жа-жу йому.

— Кака земля?

— Українська земля.

— Откуда?

— З Канава, земля з моги-ли Шевченка.

— На што она вам?

— Та це ж річка, дорога земля, на пам'ятку до Амери-ки повезу.

— Єслі єта земля така для вас дорога, так оставайтеся здесь.

Контролер оглянувся на Мйрона, який торгувався з іншим контролером за гудуль-ський топірець і запитав:

— А ви єго отець?

— Так, я його батько.

Щось довго обидва конт-рольори говорили, і нарешті той перший прочитав мені лекцію, що „родной“ землі вивозити з Советського Союзу „нельзя!“ А топірець вирту-вався лише завдяки тому, що був куплений в московському універмагу і мав відповідну наліпку.

— Забрали нам найцінніші речі з наших відвідань, — сказав мій син, — але я бачив Україну, і того, що бачив, мені ніколи не забуду.

Іні наші туристи мали бі-льше щастя. У деяких валізи не перепадали. Але потерпі-ла біла Луїз. Можливо, що афера з кондуктором у потя-зі, можливо товариство мого си-на пошкодило їй: від неї та-кож забрали всі фільми. Ма-руся Попович, Віра Шумейко і дві сестри з Клівленду пере-вели колекцію фільмів і зні-мок. І багато землі з Тарасо-вої могили прибуло теж до Америки.

Хоч літак спізнився, ми бу-ли дуже щасливі, що летимо у вільний світ.

В Стокгольмі мусили чека-ти на інший літак, бо той, я-ким мали летіти за росписом, нас не дочекався. Змінили це раз літак у Копенгазі, і по-над прекрасними лісами, по-значеними господарськими за-будовами та фабриками, пере-летіли через скраков Ні-меччини та Гельголанду і над-вечір прибули до Амстерда-му, столиці „капіталістичної“ та ще й до того королівської країни.

Амстердам — столиця Ні-дерландів, як залюбки назива-ють свою країну голландці, має мільйон мешканців і пів-мільйона роверів. Великий торговельний і промисловий рух збагачує країну. Розка-зував нам провідник, що, Ам-стердам заробляє, а Гаага, ре-зиденція королеви, витрачає. Місто, як в Америці: з всі а-мериканські товари, нічні лю-калі, жіночі сальони краси. Наші жінки відразу себе від-свижили, бо їх одяг і зачіски за три тижні децю змінили-вали.

В Амстердамі перебули ми два дні, оглядаючи його вулиці і канали, що тягнуться на 80 кілометрів. Бачили там православну церкву, збудова-ну російським царем, і бага-то інших історичних пам'яток.

Голландська, колишня ім-перія, тепер маленька, але ба-гата країна. Всюди, де ми їздили поза Амстердамом, ви-дно було тисячі чорно-білих, здорових молочних корів. Ні-де на світі не мають корови такого раю, як в Голландії: пасовиська чудові, а вода пливе під носом. Голландці воюють з морем, відбирають у нього морське дно і обер-тають його на пасовиська, по-мережани малими й великими каналами. Кожна голландсь-ка ферма — це фабрика скр-у, переважно есдамського.

(Кінець)

Степан і Мйрон Куронасі в Амстердамі

Голландія не має держав-них боргів. По війні була та-біда, і голландці державним коштом викидали у шпиро-кий світ шукати праці. Тепер уряд закликає їх вертатися, бо в країні високий добробу-т.

Відвідали ми також могилу полк. С. Коновальця в Роттер-дам на цвинтарі Кроєвскі.

Кам'яний монумент і на-пис: „Свєтен Коновалець“, Хто він, коли і за що його заву-чили — могила не каже. Тож конче треба, щоб на монументі були позначені бодай дата народження і смерті, його функції в народі.

Взяли ми землі з могили полк. С. Коновальця і галуз-ку вічнозеленого бушпану. В Ньюйорському порті через ту галузку відбрали від нас і землю. „Треба вислати цю землю до лабораторії, щоб до-слідити, чи немає в ній шкід-ливих бактерій“, — сказав урядник. Не мали ми щастя із землею.

Американського урядовця я розумію: в кожній державі мусять дбати, щоб із-закордо-ну не дісталися шкідливі мік-роорганізми. Та коли відби-рали мені москалі землю з-ліди Тарасового пам'ятника, при-гадалася Шевченкова „Розри-да могила“. Великий страх має Москва за своє існування. Якби її режим був сильним, то не боялася б вона грудки землі, пущена б людей з Америки в їх рідні села. Як-би на Україні був добробу-т, то чого ж не показати його туристам?

Ми вернулись щасливо до Америки. Не все я міг напи-сати, не все міг побачити в Україні, а що побачив — за-пам'ятати, бо там небезпечно іздити з „бумагами“ і олів-цем.

Хоч як Хрущов твердить, не вірю я, що можуть одна-поруч одній мирно існувати дві системи — вільна і „ліди караулом“. З того, що я бачив і чув, до зудару двох си-лів, двох систем кінець-кінце-м дійде. Наші поновелітні люди мовчати, але їх ненависть до комуністичної системи тліє у них на дні серця. Та нена-висть не вибухає досі тому, що вільний світ, що його очо-лює Америка, не дає ще до цього причини — навапки. Крім палероної декларації про поновелітні нації, Америка не має плану їх визволення.

Але Америка вже має вели-кий досвід в Лосі, В'єтнамі, Камбоджі, Кубі, і її політика мусить змінитися, вона до-будеться на програму, і тоді проявляться остання колоні-альна імперія, СССР.

В наших інтересах і в інтересі наших людей треба, щоб ми їздили в Україну і пазнавали її життя. Треба об'єктивно ста-витися до того, що там діста-ється на полі науки і державно-го життя. Запхати голову в пісок легко, але струсові по-літики провадити з Америки не можемо! Україна визво-литься з помічної власних сил, що нарастають, закор-донних українських політиків, вона не потребує, не тому, що вони злі, а тому, що вони не з людьми реальними і не зна-ють, що на Україні діється.

Наприкінці хочу додати, що я писав про мої відвідані так, як бачив, без огляду на те, чи не кому сподобасться. Нема-рації їхати в Україну і, вер-нувшись, перекирчувати фак-ти.

(Кінець)

Замість квітів на свіжу могилу неабовного Друга і Побратима з зброї Української Галицької Армії

св. п. інж. ЯРОСЛАВА ГУЗРА

складає \$20.00 на Фонд Вліл і Сиріт по Імвалах УГА

Марія і Богдан МАКАРУШКИ

І знов відійшов один УСС

ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСИ КАТАМАЯ

24 та 25 жовтня виразила Філадельфія в далеку дорогу Олексю Катамая, кол. УСС, згодом старшиною Корпусу Київських СС-ів, відтак директо-ра Повітового Союзу в Тон-мачі, який помер на 68 році життя.

І хоч доживав віку самі-няком, то не опускав Покій-ника під час довготривалої хвороби ні земляки родинної Ямниці коло Станиславова, ні товариші станицьківської гім-назії, ні співробітники коопе-рації Товмаччини, ні товари-ші зброї Визвольних Змагань. Поза Суспільною Олікою Комфатантів всіх українських формацій, опікувалися знедо-леним ще панство Обущани, та панство Дейчаківські.

Вечером 24 жовтня проща-ла Покійника громада в по-хоронній залі Парастасом під загальний спів привних, а побратим Савчин Михайло, як голова місцевої Станиці, від Вратства УСС. Слідуючо-го дня, хоч була робоча дня-ва, прощала Покійного чисе-льна громада по панахиді в заведенні, заупокойною св. Літургією в церкві св. о. Ми-колая, та парастасом і пана-хидію з прощальним словом о. пароха. У соняшну днину поїхала кавалькада авт на місцевий, український цвин-тар „Факс-Чейс“ у Філадель-фії. І коли, вносіли домовину на нову, незмінну вже квати-ру, то несли її приятелі. А цвинтарі привітали його кол. парох родинної Ямниці о. сов. Юстин Приняк, а коло нього д-р Никіфор Гріняк. Отаман УСС. А побратим Дула Ми-хайло приготував коло себе

місце, і то зараз біла себе Філадельфія в далеку дорогу Олексю Катамая, кол. УСС, згодом старшиною Корпусу Київських СС-ів, відтак директо-ра Повітового Союзу в Тон-мачі, який помер на 68 році життя. І будуть собі розповідати в місячні но-чі про юні літа, шпільну лав-ку та бої на Лисоні. А коли отець парох Збір Микола, який ніс стало духову потіку під час довготривалої хвороби і так з чуттям відправляв все, при сослуженні отця Слонського Юліана, подяку-вав привним іменем Покій-ника за останню прислугу. Д-р Мамчур Теодор подав сильветку Покійника як стар-шини Корпусу Київських СС-ів, і зложив козацьким зви-чаєм традиційну грудку зем-лі на домовину. Мгр. Скоп-ляк Іван попрощав Покійни-ка іменем Кооператів та Ре-визійного Союзу. А що „над сиротою Бог і з калитою“, то при прощальному „Вічна па-мять“ прослезилася не лі-шень рідня, яка приїхала не-давно з Аргентини, а і друзі юних літ, товариші шкільної лавки, та побратими Визво-льних Змагань.

Панували і любилі при-ятелі Покійного, коли не жа-ліли труду, хто з Вашингто-ну, хто з Клівленду, а хто з Нового Йорку, чи Ньюарку. А коли закінчили метом „ла-доржників“ квітін на свіжу мо-гилу, то розходилися в при-таманний, по такій місці, за-думі. Є в проскі збудувати пам'ятник.

А в дорозі від гробу до цвинтарної брами, „стара вой-на“ читала написи на гробах і думала про життя і смерть.

Андрій Побратим

Останній чи не останній ще раз?

(Черговий вечір „Веселого Львова“ в Шикаго)

Клуб Львов'ян, що існує в Шикаго вже 5 років, заслу-жився перед місцевою укра-їнською громадою тим, що кожного року нагадує їй про Львів особливою імпрезою.

Заходами „Клубу Львов'ян“ в листопаді приїжджас до Шикаго група артистів ко-лишнього театру „В селі Львів“ (Марія Лисак, Гріна Лаврівська, Юрій Лаврівський і Ярослав Пикот-Рудак-вич) з програмою, в якій са-тиричне поєднується разом в одну гармонійну цілість. Здо-бувши Шикаго в приступом уже під час першого свого виступу в 1960 році, артисти „Веселого Львова“ зберегли скупітні місцеві вибагливі публіки, і аудиторія школи ім. Шопена, де щороку відбу-вається імпреза, завжди за-повнена. Цього року групу кол. львівських артистів по-ловив ще й режисер вечора відомий артист Богдан Пазд-рій. Все це мало такі наслі-док, що назві вечора „Може, останній вже раз“, мабуть, ніхто не повірять, ні виконав-ці, ні публіка.

З уваги на обмежені теат-ральні засоби, програма скла-дається здебільшого з сольо-співів, монологів та скетчів, деколи при фортеп'яновому супроводі, що спочинає в дос-відчених руках композитора Василя Шутя. Однак публі-ка дала доказ, що вона віс-копичить не тільки зовнішні ефекти, але й передусім внут-рішній зміст слова, ті його вагності, що сповняють його поезією, настроєм, гумором і скривають в собі, завдяки доб-

рим авторам текстів та ви-даючі виконанням, те істо-не, чим повинні відзначати-ся театр легкіх форм.

Цього вечірний вечір „Весело-го Львова“ 9 листопада від-значався, як і щороку, ширим та інтелектуальним сатирико-загостреним гумором у сцені-ках, монологах безпосередньо-го Пінота, і в оцінках легкого задумку деяких п'єсеньках Львівського (напр. „Емері-тальна пісня“). Подобалася публіці пародія „Карась у мотелі“, що була, між іншим, сатирою на втомий макароні-зм, такий притаманий еміг-рантським середовищам. Най-важчою точкою програми був шарж „Відьма“ (текст Л. Пол-тави), сповнений глибоких натяків з переходом від гу-мору до сарказму.

Цілість була тим кривим дзеркалом, в якому і окремі особи і ціла громада могли легко побачити себе, свої ти-пові хибні та „слабості“.

В цьому частині заслуги ав-торів-текстів — Олега Лисака, Богдана Паздрія, Софронова-Левчицького та неназваних у друкованій програмі авторів, що вміли „прижмурити оком“ вилити з поверхні і з глибини нашого тутешнього життя моменти, гідні сатири-чного навіснення, сатижен-тальної призадуми або без-журної усмішки.

Вечір „Веселого Львова“ і цього року був успішним, і коли правда, що „сміх — це здоров'я“ (а це така правда), то треба сказати, що імпреза вийшла „на здоров'я“ обо-м сторонам — артистам і ав-диторії.

Р. 3-ч

ПОДЯКА

Цією дорогою складавмо найширшу подяку: панові сотни-кові Юрію Конону за зразкову підготовку виступу на-шого ансамблю в Нью Йорку у Філадельфії в днях 9-го і 10-го листопада ц. р. Комітетом Об'єднання Організації, — Філі Українського Конгресового Комітету в Нью Йорку, Го-ловним Управління Організації Оборони Чотирьох Свобід Ук-раїни та Спільні Української Молоді Америки в Нью Йорку, іхнім Відділом та Осередком, п. професорів Володимирів Писюков, Хорові „КОЗЗА“ у Філадельфії, а його голові, п. професорів Ігнатові Житковому, зокрема, Хорові „ДУМ-КА“ в Нью Йорку. Громадянство Філадельфії й Нью Йорку за повну підтримку і тепле прийняття щиро спасибі!

Управа і Члени Українського Хору ім. Тараса Шевченка в Клівленді

ЦІНІ ОГОЛОШЕНЬ

В ЦОДЕННИКУ „СВОБОДА“

1-й раз через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні вче-ди, роздуми, подяки) \$2.00

1-й раз через одну шпальту за бізнесові оголошення (забава, фестивалі, кі-но, безкоштовні банкі, продаж дома і т. п.) \$3.00

1-й раз через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії) \$4.00

Оголошення через 2 шпальти (зімла сторінка) по \$3.00

на літні за кожного роду оголошення \$4.75

Виготовлення квітів на одну шпальту \$4.75

Виготовлення квітів на дві шпальти \$6.50

Повідомлення неі організації, установи і колективної особи, які домагаються оголошення, що адміністрація буде зму-шена відкинути чергове оголошення, доки не будуть виплачені попередні рахунки.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“ І Й ВИДАНІ

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що заклали своє добровільне даху до передплати та свою посмерту на фонд „СВОБОДА“ та її видання: англомовного „Українського Тижневика“ і дитячого журналу „Веселка“, і потверджують з подякою висоту офіційної суми.

СПИСОК Ч. 7			
М. Похмурський, С.	\$23.00	Марія Дорон, Віленд, Онт.	2.00
Петерсбург (збірка)		Микола Ірри, Торонто	2.00
Я. Пастух, Батіста	10.00	Микола Тиро, Гейтсвек	2.00
Софія Гуляка, Рачестер	10.00	Евстахій Федів, Ді. Сеті	2.00
Осип Воронський, Ньюбурґ	1.00	Авдія Кошман, Ілліноїс	2.00
Вас. Керницький, Дітройт	5.00	О. Захарій, Оук Парк	2.00
А-р Роман Ногоревський, Пеорія	5.00	С. Ойрепський, Ньюарк	2.00
Іван Миколайко, Вашингтон, Д. К.	5.00	Г. Заричний, Плейміс	2.00
Сулана Олексія, Рачестер	5.00	Томас Подола, Шикаго	2.00
Михайло Пендак, Ваден	5.00	Н. Козбур, Парма	2.00
Орест Колупник, Денвер	5.00	С. Блоховський, Честер	2.00
С. Куронас, Шикаго	5.00	М. Стенура, Дітройт-Сеті	2.00
Оксана Овсінська, Дітройт	5.00	Іван Долик, Гейтсвек	2.00
П. Ткачук, Шикаго	3.00	Т. Березин, Дітройт	1.00
Осип Блошин, Іст. Сеті	3.00	П. Пилипів, Лудлов	1.00
Іван Дух, Нью Йорк	3.00	Тімо Гнатів, Лудлов	1.00
Осип Приймач, Балтимор	3.00	Марія Зітченко, Ф. Веін	1.00
Е. Демидчук, Торонто	2.25	Н. Н., Шикаго	1.00
С. Завершин, Торонто	2.00	П. Чалова, Дітройт	1.00
Ант. Овад, Шикаго	2.00	Іван Ділак, Фліт	1.00
А-р Р. Стахура, Янгстаун	2.00	В. Яворський, Ньюарк	1.00
Г. Гуляка, Рачестер	2.00	Іван Губач, Клівленд	1.00
Садоків Бучко, Фларест-сент	2.00	М. Шамін, Асторія	1.00
Др. Кушнір, Котона	2.00	В. Фішак, Спрінгфілд	1.00
Микола Вілос, Клівленд	2.00	С. Колодій, Шикаго	1.00
Нарескіна Шимкович, Нью Йорк	2.00	Степан Гаушко, Денвер	1.00
М. Косіренко, С. Саранато	2.00	Ліза Була, Вовадо	1.00
Д. Вересніцький, Кеелен	2.00	Петро Костечко, Йонкерс	1.00
М.х. Добрянський, Менчестер	2.00	Андрій Левчук, Зейнсайт	1.00
протосв. В. Горюхінський, Норвіч, Конн.	2.00	Микола Сентій, Клівленд	1.00
Іван Паславський, Філадельфія	2.00	Марія Терещак, Бейсайд	1.00
В. Садівник, Денвер Сеті	2.00	Т. Солана, Мілленполіс	1.00
С. Антонов, Акрон	2.00	А. Михайлова, Метамін	1.00
Н. Онішко, Голсепел	2.00	А. Губа, Мілленполіс	1.00
С. Сендега, Філадельфія	2.00	Іван Загоруйко, Вашингтон	1.00
		С. Калужний, Монтреал	1.00
		С. Сидорук, Вінніпег	0.50
		М. Дозорський, Ірі	1.00
		Г. Михалевич, С. Пол	1.00
		Н. Стреткова Гавз, Торонто	1.00
		В. Шмудак, Паскад	1.00
		о. О. Мишич, Честер	1.00
		В. Чубатий, Кекас Сеті	1.00

ПРАЦЯ

HELP WANTED MALE

ДО ЧИЩЕННЯ ВІКОН

Досвід. Дозвіл їзди автом. Венеція. Висока платня. Постійна праця. Голоситись:

800 Route 20
East Rutherford, N. J.
or call WE 9-8500

FLOOR WAXERS

На повний час, нічна праця, досвід, постійна. Добра платня, вимагається ласення їзди автом. Голоситись або писати:

800 Route 20
East Rutherford, N. J.
or call WE 9-8500

Купуйте в підприємстві, що оголошується в "Свободі"

ПРАЦЯ

HELP WANTED MALE

SHIPWRIGHTS

1ST CLASS ONLY
Port Washington location.
No outside work.
(516) PO 7-6633 (516) MA 7-3544

MALE & FEMALE

ФЕБРИЧНА ПОМІЧ

МУЖЧИНІ І ЖІНКИ

Різноманітна праця, всі умови користи, вис. платня, світла, "blue cross", пенсія, лікарня, хворобне. Постійна праця + овертайм.

Alpha Industrial Service
1600 W. ELIZABETH AVE.
Linden, N.J. Tel.: WA 5-2300

Спорт

"ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" —

"ГОТА" 2:3 (2:1).

Ньюарк, 1. грудня. — Ці змагання за Чашу Америки між репрезентантами: АФЛ'и і НАФЛ'и закінчилися перемогою німців 2:3. Ці змагання були важливі не тільки високою ставкою за Чашу Америки, але також добрим нагодою до зміцнення своїх сил січовиків з чільним клубом Оберлігі, — дружина якої мають кращу оцінку від дружин АФЛ'и. На тлі плінних творень в передових клубів АФЛ і НАФЛ — на сході Америки футбольної екстракласи, як зустріч мала особливе значення. Як уже згадувало, переможцями вийшли гості, а сталося це завдяки судді Честеру Бруксу — який в кінцевій фазі гри 88-й хв., при стані 2:2 — помилково признав переможний для "Гот" гол, хоч м'яч зовсім не перейшов лінії воріт "Ч. Січ". До цієї помилки Брукс сам признав після гри представникові Управління "Ч. Січ", якого заперили, що злочинство цю помилку своїм зверненням. Справу цього помилкового судейського рішення представлено в протесті "Ч. Січ" до ЮСФА.

Верує під увагу важливість цих змагань, міжлігову конкуренцію і т. д., обидві дружини показали якнайкраще. Гра була завзята, але чиста без зайвих фавлів, хоч були моменти нервового напруження, то все ж загальне враження свідчило про добрий футбол. Добрим футболом похвалювалися "Ч. Січ", головні в перших 35-х хвилинах, коли численні атаки кінчалися стрілами по воротах "Гот". Вже в 8-хв., січовики створили стовідсоткову нагоду, яку з кількох метрів віддали перестрілки Чайка. В 15-хв., за руку на карному полі гостей, суддя зарядив карний стріл, який припинив виконав Саварин. В 21-хв. вірцевий випуск Снеліка, змарнував Мушак, придержуючи не потрібно м'яч, що його перебрав штопер німців.

Не зовсім ідеально вилася і напад "Гот". Маючи трикратні можливості до здобуття воріт, вони використали тільки одну, коли Шебел добув м'яч майже з рук Голубові з 2 м. віддалі. В 41-хв. після гарної комбінації Каздобі - Снеліка, юнйор В. Вільчак здобув знову ведення для господарів 2:1. В другій половині наступило відруження січовиків, які були перетомлені. Та навіть і при цьому сповільненому темпі гри, січовики були рівноправним суперником німців. Сильні атаки "Гот" успішно розбивала оборона, зате в напад не клеїлось. Безпечними частинно залишилися молоді брати Вільчак, іншим не вистачило фізичних сил. При такому стані весь титан гри спав на дефеанзу. В 66-хв. з гарного загравання напад "Гот". Нойбавер здобув вирівнювання 2:2. З таким вислідом були 6 і закінчилися ці змагання, якщо б не загадане помилкове рішення судді. З вільного удару м'яч перелетів Нойбавер і післява його в напрямі воріт господарів, на лінії яких виставилися змагуни де від грудей Черемхи м'яч відбився назад в поле гри. Несподівано для обидвох дружин і глядачів суддя признав за цього 3-й і переможний для "Гот" гол. — Склад "Ч. Січ": Голуб, Саварин - Черемха, Снелік - Павлішин - Каздоба, Савицький - Мушак, Чайка, Л. Вільчак, В. Вільчак, (Солчак, Хромовський, Бреніч).

Ом. Твардовський

Президент домається самоврядування для столиці

Вашингтон. — Новий Президент заявив 30-го листопада, що столиця ЗДА, місто Вашингтон, повинно дістати свою самоврядувану управу, щоб і громадяни столиці могли користуватися з тих самих прав, із яких користає все населення цієї країни. Президент Джонсон сказав, що він продовжує працювати по кінці президентства Кеннеді, який хотів зліквідувати ту "конституційну і законну аномалію", яка існує в ЗДА, і яка проявляється в тому, що місто Вашингтон не має своєї самоврядування, і його мешканці не мають права голосувати. Президент просив Чарльза А. Горскі, щоб і надалі виконував обов'язки дорадника Білого Дому в справах Дистрику Колумбія. Після конференції з Президентом Горскі заявив, що Джонсон, мабуть, звернеться до Конгресу з окремим проєктом в справі ухвалення самоврядування для Вашингтону.

Пропонують назвати Національний Культурний Центр іменем Кеннеді

Вашингтон. — Уряд президента Джонсона підтримує внесені в Конгресі резолюції, щоб Національний Культурний Центр, який має будуватися в столиці, був іменем Дж. Ф. Кеннеді. Цей Центр має коштувати дол. 31 мільйон, досі зібрано в приватних пожертв коло дол. 13 мільйонів. В Сенаті в цій справі виспропозицію сенатор демократ з Аркансо Дж. В. Фулбрайт, а в Палаті Репрезентантів конгресмен демократ з Оклахоми Карл Алберт. Сенатор Фулбрайт пропонував, щоб Конгрес ухвалив видати на побудову цього Центру 5 мільйонів доларів тоді, коли приватні пожертви дійдуть до суми дол. 25 мільйонів. Тепер внесено новий проєкт в цій справі, щоб уряд признав стільки фондів на цю ціль, скільки збереться в приватних пожертв. Це відноситься і до тієї суми, яку вже зібрано. Покійний президент Кеннеді збирав фонди на цей Центр, а пані Кеннеді, як почесний голова Комітету в справі Культурного Центру, намалювала два образи свого дому в Гаяніс Порті. Ці картини репродуковано як різдвяні картки, і прибуток з їхнього продажу призначений в користь Культурного Центру.

Секретар флоту Ніці про ролі літаконосців

Вашингтон. — Новий секретар флоту Пол Г. Ніці на своїй першій пресовій конференції заявив, що не буде зменшення числа літаконосців, яке тепер виносить 15, бо ті всі літаконосці будуть потрібні для оборони ЗДА найближчим до кінця цієї декади, що значить до 1970-го року. Крім того флот має ще менші літаконосці, потрібні для оборони підводних човнів та до менших операцій морської піхоти. На початку цього року секретар оборони зарядив був дослідити, яку ролі в обороні ЗДА можуть відігравати літаконосці в добу, коли шораз більше продукуються далекосяжні ракети. Дехто міг би був думати, що зарядження МекНамари може бути ознакою того, що число літаконосців буде зменшене. Тепер заява секретаря флоту Ніці розвіває такі побоювання, бо новий секретар флоту склав свою заяву після узгодження її з МекНамаро.

Шведський науковець Мирдаль радить сенаторам збільшувати бюджет

Вашингтон. — Шведський економіст д-р Гуннар Мирдаль заявив перед Сенатською Підкомісією Праці в справі безробіття і заявив, що американський уряд мусить збільшити свої видатки та здобути на планування надовшу мету, щоб врятувати американську економіку від стагнації і світ від безсильної Америки. На думку цього економіста невдача американської економіки була б катастрофою для вільного світу. Тому економіка цієї країни мусить зростати в швидшому темпі, як це тепер діється. Д-р Мирдаль хоче, щоб ЗДА були сильні, бо йому подобається американська демократія. Сильна Америка може допомогти недорозвиненим державам. "Сильна Америка, казав д-р Мирдаль, — це мудра Америка. Коли ж ви перестанете бути сильними, то ви не будете провідником Західного світу". На думку цього економіста добрим є план зменшити податки на дол. 11 мільйонів. Але він волів би, щоб зменшення відносилось більше до бідиного населення, ніж до запропоновано в урядовому плані. Та важливими є також і федеральні витрати, а не тільки зменшення прибуткових податків.

Американці викурили 523 бильйони цигарок за 7 бильйонів доларів

Нью-Йорк. — Вже 10 років, 100.000.000 податку, і що волікарі закликають американських курців, щоб припинили курити, бо курення цигарок спричиняє пістринка легень та серцеві недуги. Коли в грудні 1953 на зборах ньюйоркських дентистів вперше заговорили про небезпечну фабрику цигарок, то найближчого дня в грудні акції тютюнових фабрик впали були на \$4. Але тепер курці забули і давні остероги з 1953 року, і всі дальші перестороги в цій справі, і в цьому році американські курці викурили 523 бильйонів цигарок за \$7 бильйонів, і американські тютюнові фабрики з кожним роком збільшують свої прибутки, продукуючи цигарки з фільтром, які, нібито, так не шкодять, як цигарки без фільтрів. Представники тютюнової промисловості вказують на те, що вони платять річно \$3-

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ 1963 р.:

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 156 Вїдл. в год. 7:30 веч. На порядку дня: звіт Контрольної Комісії та вибір нової управи на 1964 рік. — В. Новак, секр.

БРУКЛІН, Н. Я. Річні збори Т-ва Запорозька Січ 325 Вїдл. в год. 8-11 веч. — 216 Grand Street в УНДомі. Проситись членство прибути на ці збори. — А. Цюпа, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1963 р.:

ТОЛІДО, Огайо. Річні загальні збори В-ва св. о. Ніколая 167 Вїдл. в год. 2-й по пол. в залі св. Мислала при 2824 Лейрендж вул. На зборах відбудеться вибір нової управи на 1964 рік. — М. Косміна, заст. предс., Ів. Вельган, секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 349 Вїдл. в год. 2-й по пол. в УНДомі в Рарітані, Н. Дж. — Упрáva.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Річні збори Т-ва Запорозька Січ 367 Вїдл. в год. 1:30 по пол. в Українським Американським Клубі в залі на горі. На порядку дня: вибір управи на рік 1964. Придуть нові члени у нашою 50 літньому ювілею. — Ю. Кушнір, предс., Т. Песко, касир, В. Попович, секр.

BUSINESS OPPORTUNITY

GROCERY SELF-SERVICE. — Досконале купити, треба оглянути, щоб опити. Ціна на скорий продаж з уваги на виїзд з міста. Голоситись від 8 рано до 7 вечером.
2382 Pitkin Avenue
Brooklyn, N. Y. Tel.: AP 7-5565

GROCERY YORKVILLE, тижнево \$1,300, рент \$135, продаж з втратою, тільки \$2,500 готівки, власник виїжджає, мусить продати. Ідеальне для подружжя. Треба оглянути вартість. Спішіть. Власник AT 9-8995

MOB & POP'S GROCERY. Давно заложена. Дохід \$1000, можливість збільшення, якщо додати ярику, також подвійно в літ, також пиво. Знамените положення. Ціна на скорий продаж. Треба оглянути. Тел. власника NE 4-0159

REAL ESTATE

HOLLIS, L. I. ЦІНА \$48,500. 2 родинний дім, 6-6 кімн. апартamenti, 1 1/2 ланки в кожному апартменті, також можна ужити в підвалі. Близь скелі, шкль, доск. купити, треба оглянути. Тел.: OL 8-0677

АСТОРИЯ — 20 род. мур., 7 по 3, 13 по 4 бавосні. Добра секція. Прихід \$13,886. Оліва. Ціна \$83,500.

ВУДСАЙД — 2 род. мур. осібня, 2 гаражі, 5 і 6 бавосні, сабвей, оліва. Дуже добрий стан. Ціна \$34,900.

MARATHON REALTY Co. 3187, 32nd St. (near Broadway) ASTORIA, L. I. YE 2-3550 Питати мгр Остап ФІРЧУК

ДОХОДОВІ ПОСЛОСТІ ГОТЕЛІ — БОНГАЛА — МОТЕЛ — "BOARDING" ДОМИ БАГАТО ІНШІХ ВИЗНЕСІВ. KOPP OF KERHONKSON, N. Y. Tel.: Kerhonskon 7500

Купуйте в підприємстві, що оголошується в "Свободі"

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Картки виготовлені на підставі оригінальних візців знамих українських артистів-малюв. ● По 10 центів штука, з конвертами. ● 3 реалізаційні зборами 12 за \$1.00. Замовлення просимо слати праз з грішми до "СВОБОДА" — P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

В КОЛЬОРАХ З ГАРНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ СВЯТОЧНИМИ ПОБАЖАННЯМИ.

Пого привітала стурбована братова. — Що це все має означати? — Увійдм вперше до дому, Барваро — спокійно відповів Барнес. — Це відноситься до батька.

СУБОТА, 21-го ГРУДНЯ 1963 р.:

МІЛВОКІ, Віск. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 103 Вїдл. в 7-11 год. веч. в церковній залі — Світ 11-та вул. і Вест Вашингтон. На порядку дня: звіт Контрольної Комісії за 1963 рік та вибір нової управи на 1964 рік. Проситись членство прибути. — Упрáva.

НЕДІЛЯ, 22-го ГРУДНЯ 1963 р.:

ВЕСТ ПУЛМАН, Іл. Річні збори С-ва Родж. Прес. Вогороліні 216 Вїдл. в церковній залі по Службі Воків. Членство проситись взяти участь. — Розалія Вільк, секр.

ПАСАНК, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 97 Вїдл. в год. 2-й по пол. в церковній залі — 47 Гомп Еве. На зборах відбудеться вибір нової управи на 1964 рік. — М. Табачук, секр.

КУРТИС БАН, М. Річні збори В-ва св. ап. Петра і Павла 81 Вїдл. в год. 2-й по пол. в церковній залі, до значиний. На зборах відбудеться вибір нової управи на 1964 рік. — А. Блавицьк, секр.

Посмертні згадки

НИКОЛАЙ ЯРЕМКИВ, довголітній член В-ва св. Василія 168 Вїдл. УНСОюзу в Перт Амбон, Н. Дж. номер 15 вересня 1963 р. на 80-му році життя. Походив з с. Добринич, пов. Перемишляни, Україна. Похований в смутку брата Михайла в Америці а другого брата Василя в Україні, 4 синів, 1 доньку, 3 невісток і 1 зятя, 12 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 18 вересня ц. р. з похоронного заведення до церкви, а відтам на цвинтар в Перт Амбон, Н. Дж. Вічна Ному Пам'ять! — Гр. Бабин, секр.

МИХАЙЛО СОРОКА, член Т-ва Сокола 218 Вїдл. УНСОюзу в Кемпбел Огайо, номер 28-го жовтня 1963 р. на 79 році життя. Покійний походив з села Вільшаниця, пов. Лисько, Україна. До Америки приїхав 1910 р. а до УНСО вступив 1916 р. Осиротів 3 синів Михайла, Степана і Івана, 2 доньки Анну і Марію та 11 внуків та сестру Анну в Пенсильванії. Похорон відбувся 31 жовтня ц. р. з похоронного заведення до Укр. Правосл. Церкви в відтам на церковний цвинтар при участі родичів, знайомих та членів Відділу. Вічна Ному Пам'ять! — С. Бурій, секр.

ІВАН МЕДЗЯК, член Т-ва ім. Дмитра Вітовського 31 Вїдл. УНСОюзу в Пінаго, Іл., номер 11 вересня 1963 р. на 51-му році життя. Народився в Пінаго 18-го лютого 1912 р. До УНСОюзу вступив 1930 р. до якого належав з цілою родиною. Покійний брав активну участь в громадському житті. Похований в смутку дружину Емілью, дочку Барбару та братів, Антона, Володимира, Степана та Андрія з дружинами та дальшу Родину. Похорон відбувся 14 вересня ц. р. з похоронного заведення до Катедри св. Володимира, а відтам на цвинтар в Elmwood Park, при участі родичів, знайомих та членів Відділу. Вічна Ному Пам'ять! — П. Врублівський, секр.

СОФІЯ ДУБОВЕЦЬКА, довголітня членка Т-ва ім. Богдана Хмельницького 158 Вїдл. УНСОюзу в Брукліні, Н. Я. померла 16 вересня 1963 року на 64-му році життя. Покійна народилася у Вішпах, пов. Сніжк, Україна. Залишила у великому смутку мужа Петра, 3 доньки: Дороту, Марію, Ірину, трьох зятів і 7 внуків. Похорон відбувся 20 вересня 1963 р. з похоронного заведення до церкви св. Духа в Брукліні, а відтам на цвинтар Mt. Olivet, Massport, N. Y. при участі родичів, членів Товариства і знайомих. Вічна їй Пам'ять! — Упрáva

TAKA Company

48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City

Різдвяні картки, календарі на 1964 рік, дарунки на Свята — все в "АРІУ".

ВИСЛІКОВЕ БЮРО

Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430

ПАЧКИ З ОДНОМ І КАРЧЕВІ

або, холодильник, машини до шиття, мотоцикли, ровери, машини до пращи.

ЗЕЛІ, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ

ВІД ТИСТОЧ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШО ПРІ БАГАТОХ НЕДОМАГАННЯХ:

ПОРУЧАЄМО ТАКІ:

На ремагизм — Elde Root 100 пігулок — \$4.00;
На болі широк і міхура — Nebkaps, No. 85 — 100 пігулок — \$4.00;
На високі тисненія крові — Н.В.Т. — 100 піг. — \$4.00;
На нерви — Зелоні пігулки No. 81 — 100 піг. — \$4.00;
Проти шлїм життя — Hot Flashes Corn Seal Compound піг., 100 — \$4.50;
Проти запалення жовчного мішочка — GBT пігулки — 100 — \$4.00;
Проти болячих шлунаку Ulcerine — скопцентрований екстракт зел — 1 1/2-місячне лічення — \$8.50.

KIENL PHARMACY, Inc.

Заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd AVENUE
поміж 13-ого і 14-ого вуз.
NEW YORK, N. Y.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Ще сьогодні

може трапитись вам нещасливий випадок

- ✓ в ПРАЦІ
- ✓ ВДОМА
- ✓ в ДОРОЗІ
- ✓ в авті
- ✓ автобусі
- ✓ залізниці
- ✓ літану

ТОМУ НЕГАЙНО ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ

АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ

FUNERAL DIRECTORS

ІВАН КОВАЛЬЧИН

FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається

ПОХОРОНАМИ в СТЕТІ NEW JERSEY.

Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, киньте, як в день, так і в нощі!

John KOWALCHUK

129 GRAND STREET (cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Te.: HENDERSON 4-5131

Theodore WOLININ, Inc.

Директор
Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБЕННІ

Займається Похоронами в БРОКХ, БРОКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦІХ.

Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORCHARD 4-2565

RESTAURANT OPENINGS
for brand new
AUNT JEMIMA'S KITCHEN
opening soon in PARAMUS, N. J.

- WAITRESSES
- DISH MACHINE OPERATORS
- CASHIERS
- BUS BOYS
- HOSTESSES
- COOKS

ground floor openings to men and women who are willing to put in a good days work to insure immediate success — with one of the fastest growing restaurant chains in the East — quick advancement to persons capable of assuming responsibilities.

DAY OR NIGHT SHIFTS FULL OR PART TIME
EXCELLENT TRAINING PROGRAM

geared to make you proficient in a short period of time to teach and train others, thereby increasing your earnings & skills.

- Good pay
- Vacations with pay
- Good Working conditions
- Many fringe benefits
- Steady employment
- Free meals

Apply December 2nd Through December 7th
Aunt Jemima's Kitchen
Route 17 & Ridgewood Ave. Paramus, N. J.

ПОЗИЧКА НА НОВІ АВТА

\$4 РІЧНО ВІД \$100

ПЛАТНА ДО 36 МІСЯЦІВ
(Забезпечення на авто може бути виключене)

Сума позички	Місячна сплата
\$1,000.—	\$81.11
\$1,500.—	\$46.66
\$2,000.—	\$62.22
\$2,500.—	\$77.78
\$3,000.—	\$93.33

Ужиковані авта фінансовані за низькими ратами.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK
JERSEY CITY
BAYONNE
HOBOKEN
UNION CITY
WEEHAWKEN
NORTH BERGEN
GUTTENBERG

НОВА КНИЖКА!
Софія ПАРФАНОВИЧ
"ЛЮБЛЮ ДІБРОВУ"

Ціна — \$1.60

Перша книжка про життя наших людей в Новому Світі та їх відношення до обставин і природи, їхні пління і мрії та здобутки. Вони принесли своє життя на нові терени, а їхні діти виховуються в Пам'яті і СУМА серед прагматичної праці.

Замовляти: в КНИГАРНІ "СВОБОДИ" 83 Grand Street Jersey City, N. J.

ПАМ'ЯТКОВА МЕДАЛЯ О. ГРИГОРІЯ ГРУШКИ
Роботи Михайла ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО

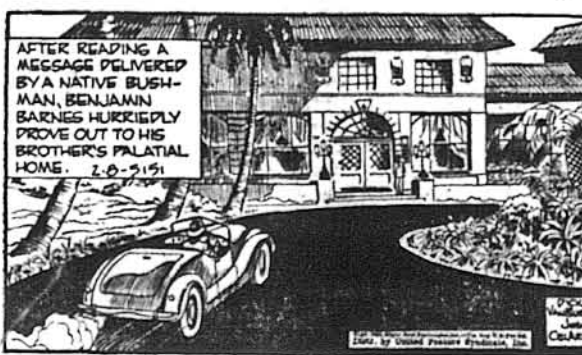
ВИДАНА З НАГОДИ 70-РІЧЧЯ "СВОБОДИ"

ПРИЗНАЧЕНА НА НАГОРОДУ ЗА УЧАСТЬ В ЮВІЛЕЙНІЙ КАМПАНІЇ РОЗБУДОВИ УНСОЮЗУ В 1963 Р.

ОРГАНІЗАТОРИ ЧЛЕНІВ ОДЕРЖАТЬ МЕДАЛІ:

- БРОНЗОВУ за 10 членів
- СРІБНУ за 25 членів
- ЗОЛОТУ за 50 членів

ТАРЗАН, ч. 5151. Справа батька братови Барнеса...

Прочитавши п'єсьмо, що вийшов до гарного палацу його приніс тубільць бушмен, свого брата. Бенджамін Барнес негідно

Пого привітала стурбована братова. — Що це все має означати? — Увійдм вперше до дому, Барваро — спокійно відповів Барнес. — Це відноситься до батька.